

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

**На засіданні кафедри терапевтичної
стоматології, пародонтології та дитячої
терапевтичної стоматології
протокол від 29.08.2025 № 1**

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**ВИРОБНИЧОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ З ДИТЯЧОЇ
ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ**

Підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

**РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ**

**Другий (магістерський) рівень
Магістр
22 «Охорона здоров'я»
221 «Стоматологія» / ОП Стоматологія 2024**

**ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ
ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ**

**Магістр стоматології
Лікар-стоматолог**

Розробники робочої навчальної програми:

Копчак Оксана Вікторівна - доктор медичних наук, професор;
Азаров Олексій Вікторович - кандидат медичних наук, доцент;
Куліш Альона Станіславівна - кандидат медичних наук, асистент;
Оболонська Ганна Олександрівна - кандидат медичних наук, асистент;
Черняк Світлана Ярославівна - асистент кафедри;
Береговий Олексій Олександрович - асистент кафедри.

Рецензенти (внутрішній):

Дорошенко Світлана Іванівна - доктор медичних наук, професор;
Паталаха Олена Валеріївна - кандидат медичних наук, доцент.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з Виробничої лікарської практики: Дитяча терапевтична стоматологія складена відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 24.06.2019 №879 «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 221 Стоматологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Стоматологія» (далі ОПП «Стоматологія»).

Анотація

Виробнича лікарська практика: Дитяча терапевтична стоматологія триває 10 днів в стоматологічній поліклініці, стоматологічних кабінетах в обсязі професійних обов'язків лікаря-гігієніста стоматолога. До роботи з хворими допускаються студенти, які повністю виконали освітню програму за 4 рік навчання.

Предмет вивчення	Засвоєння особливостей перебігу, сучасних методів діагностики та використання новітніх технологій при лікуванні пацієнтів з одонтопатологією, захворюваннями пародонта.
Передумови вивчення (міждисциплінарні зв'язки)	Передумовами для вивчення дисципліни є: - базові знання з загальномедичних дисциплін; - базові знання з фармакології; - поглибленні знання дисципліни «Пропедевтика терапевтичної стоматології»; - базові знання медичної англійської мови. Міждисциплінарні зв'язки: стоматологія дитячого віку, ортопедична стоматологія, хірургічна стоматологія, нормальна анатомія, гістологія, нормальна фізіологія, патологічна фізіологія, топографічна анатомія та оперативна хірургія, мікробіологія, біохімія, фармакологія, внутрішні хвороби, ендокринологія, шкірно-венеричні, нервові та ЛОР-хвороби, анестезіологія та реанімація.
Мета та цілі освітнього компонента	Метою викладання навчальної дисципліни (8 семестр) є підготовка фахівця, здатного розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері стоматології та охорони здоров'я або у процесі навчання, що характеризуються невизначеністю умов і вимог та виконувати професійну діяльність лікаря-стоматолога. Основними завданнями вивчення дисципліни «Виробнича практика з терапевтичної стоматології (8 семестр)» є: формування здатності застосовувати набуті знання, уміння, навички для розв'язання типових задач діяльності лікаря-стоматолога в галузі охорони здоров'я на відповідній посаді, і задач, сфера застосування яких передбачена визначеними переліками невідкладних станів, синдромів і симптомів стоматологічних та соматичних захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних та стоматологічних маніпуляцій.

Результати вивчення освітнього компоненту (далі - РВОК)		
Знання (ЗН)	Код	Назва
	ЗН1	Знати анатомо-фізіологічні особливості будови порожнини рота у віковому аспекті.
	ЗН2	Знати розвиток щелепно-лицевої ділянки, зубів, слизової оболонки порожнини рота і пародонта.

ЗН3	Знати періоди розвитку тимчасових і постійних зубів. Вплив загального стану організму на розвиток зубів.
ЗН4	Знати ознаки фізіологічного прорізування зубів у дітей.
ЗН5	Знати етіологію, патогенез і клінічні прояви карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей, особливості перебігу залежно від віку та групи зубів.
ЗН6	Знати класифікацію карієсу у дітей (за глибиною/перебігом/локалізацією), критерії активності каріозного процесу.
ЗН7	Знати діагностичні критерії та диференційну діагностику карієсу і некаріозних уражень твердих тканин зубів у дітей (гіпоплазія, флюороз, ерозії, клиноподібний дефект, патологічна стертість, травматичні дефекти).
ЗН8	Знати сучасні методи діагностики карієсу у дітей (візуальні критерії, барвники, рентгендіагностика), показання та обмеження.
ЗН9	Знати принципи вибору тактики лікування карієсу у дітей залежно від стадії розвитку зуба, активності карієсу, локалізації порожнини та поведінкових особливостей дитини.
ЗН10	Знати класифікацію пломбувальних матеріалів у дитячій практиці (СПЦ, компомери, композити), показання/протипоказання, переваги/недоліки, критерії вибору.
ЗН11	Знати принципи препарування каріозних порожнин у тимчасових і постійних зубах у дітей (I–V класи), особливості щадного препарування.
ЗН12	Знати методи малоінвазивного лікування карієсу у дітей, показання та обмеження.
ЗН13	Знати методи ремінералізуючої терапії при початковому карієсі та некаріозних ураженнях (фторлаки/гелі, ремінералізуючі засоби), оцінку ефективності.
ЗН14	Знати типові помилки і ускладнення під час лікування карієсу та реставрацій у дітей (контактний пункт, крайове прилягання, вторинний карієс, післяопераційна чутливість) та шляхи їх профілактики.
ЗН15	Знати принципи інфекційного контролю в дитячому стоматологічному кабінеті (асептика, антисептика, дезінфекція, стерилізація, утилізація гострих інструментів).
ЗН16	Знати основи місцевого знеболення у дітей (види, показання, вікові особливості, можливі ускладнення та їх профілактика).
ЗН17	Знати основні невідкладні стани в дитячій стоматології та алгоритм первинних дій.
ЗН18	Знати топографічну анатомію порожнини тимчасових і постійних зубів на різних етапах розвитку.
ЗН19	Знати правила та вміння проводити розкриття порожнини тимчасових та постійних зубів.
ЗН20	Знати сучасний ендодонтичний інструментарій: його види, призначення, правила роботи з ним.
ЗН21	Знати основні групи матеріалів для корневих пломб в тимчасових та постійних зубах на різних етапах їх розвитку, склад, властивості, показання до застосування.

ЗН22	Знати принципи вибору матеріалів для тимчасової та постійної обтурації кореневих каналів в тимчасових та постійних зубах на різних етапах їх розвитку.
ЗН23	Знати сучасні техніки пломбування кореневих каналів в тимчасових та постійних зубах на різних етапах їх розвитку.
ЗН24	Знати анатомо-гістологічну будову та функції періодонту в тимчасових зубах.
ЗН25	Знати періоди розвитку коренів тимчасових зубів, види та типи резорбції їх коренів.
ЗН26	Знати етіологічні чинники та патогенез різних форм періодонтитів.
ЗН27	Знати класифікацію періодонтитів тимчасових зубів.
ЗН28	Вміти пояснити закономірності клінічних проявів гострих та хронічних періодонтитів тимчасових зубів.
ЗН29	Знати анатомо-гістологічну будову та функції періодонту в постійних зубах.
ЗН30	Знати періоди розвитку коренів (рентгенологічні ознаки) постійних зубів.
ЗН31	Знати етіологічні чинники та патогенез різних форм періодонтитів.
ЗН32	Знати класифікацію періодонтитів постійних зубів.
ЗН33	Знати рентгенологічні ознаки карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей в різні вікові періоди.
ЗН34	Знати рентгенологічні ознаки хронічних пульпітів та пульпітів, ускладнених періодонтитами тимчасових та постійних зубів у дітей різного віку.
ЗН35	Знати рентгенологічні ознаки хронічних періодонтиту тимчасових та постійних зубів у дітей різного віку.
ЗН36	Знати методи лікування періодонтитів тимчасових зубів у дітей в різні вікові періоди.
ЗН37	Знати чинники, що впливають на вибір методу лікування періодонтитів тимчасових зубів у дітей.
ЗН38	Знати показання та протипоказання щодо вибору методів лікування періодонтитів тимчасових зубів у дітей.
ЗН39	Знати критерії вибору різних методів лікування періодонтиту постійних зубів у дітей в різні вікові періоди.
ЗН40	Знати показання та протипоказання до вибору методів лікування періодонтитів постійних зубів у дітей.
ЗН41	Знати можливі помилки при діагностиці періодонтитів тимчасових та постійних зубів у дітей.
ЗН42	Знати можливі помилки на етапах лікування періодонтитів тимчасових та постійних зубів у дітей та методи їх усунення.
ЗН43	Знати можливі ускладнення після лікування періодонтитів тимчасових та постійних зубів у дітей та методи їх усунення.
ЗН44	Знати етіологію та патогенез травм зубів.
ЗН45	Знати особливості клінічного перебігу різних видів травм зубів у дітей.
ЗН46	Знати принципи лікування різних видів травматичних уражень зубів у дітей.
В1	Вміти провести обстеження дитини та огляд ротової порожнини.

Вміння (В)	B2	Вміти записати клінічну та міжнародну формули зубів залежно від віку дитини.
	B3	Вміти аналізувати діагностичні критерії періодонтитів тимчасових зубів.
	B4	Вміти проводити диференційну діагностику періодонтитів тимчасових зубів.
	B5	Вміти пояснити закономірності клінічних проявів гострих та хронічних періодонтитів постійних зубів.
	B6	Вміти аналізувати діагностичні критерії різних форм періодонтитів постійних зубів.
	B7	Вміти проводити диференційну діагностику різних форм періодонтитів постійних зубів.
	B8	Вміти описувати рентгенограми.
	B9	Вміти на основі рентгенологічних даних проводити діагностику карієсу та його ускладнення.
	B10	Вміти проводити диференційну діагностику карієсу та його ускладнень в тимчасових зубах у дітей різного віку.
	B11	Вміти проводити диференційну діагностику карієсу та його ускладнень в постійних зубах у дітей різного віку.
	B12	Вміти обирати та проводити відповідно до періоду розвитку і групової приналежності зубів лікарські засоби для медикаментозної обробки корневих каналів і матеріали для їх obturaції.
	B13	Вміти обирати та застосовувати ендодонтичний інструментарій відповідно до періоду розвитку постійних зубів.
	B14	Вміти провести обстеження пацієнтів з травмою зубів та надати невідкладну допомогу з травмою тимчасових та постійних зубів.
	B15	Вміти діагностувати карієс тимчасових і постійних зубів у дітей та визначати активність каріозного процесу.
	B16	Вміти проводити диференційну діагностику карієсу і некаріозних уражень твердих тканин зубів у дітей.
	B17	Вміти обґрунтовувати вибір методу лікування карієсу у дітей залежно від локалізації, глибини ураження та стадії розвитку зуба.
	B18	Вміти обирати пломбувальні матеріали у дитячій практиці (СПЦ/компомер/композит) залежно від клінічної ситуації та обґрунтовувати вибір.
	B19	Вміти застосовувати діагностичні барвники (за показаннями) для візуалізації уражених тканин та контролю якості видалення каріозного дентину.
	B20	Вміти аналізувати помилки на етапах лікування карієсу та визначати способи їх усунення.
	B21	Вміти призначати ремінералізуючу терапію при початковому карієсі та некаріозних ураженнях, оцінювати динаміку.
	B22	Вміти дотримуватись інфекційного контролю та правил роботи в умовах дитячого стоматологічного прийому.
	B23	Вміти діяти при невідкладних станах у дитячому стоматологічному кабінеті (первинний алгоритм дій, виклик допомоги, базові заходи).

	B24	Вміти проводити лікування пульпіту у дітей консервативним методом.
	B25	Вміти виконати вітальну ампутацію пульпи в постійному зубі у дитини.
	B26	Вміти виконати вітальну екстирпацію пульпи в постійному зубі у дитини.
	B27	Вміти виконати девітальну ампутацію пульпи в тимчасовому та постійному зубах у дитини.
	B28	Вміти виконати девітальну екстирпацію пульпи в тимчасовому та постійному зубах у дитини.
	B29	Вміти вибирати пломбувальний матеріал та пломбувати кореневі канали з урахуванням стадії розвитку тимчасового та постійного зуба.
	B30	Вміти вибирати метод лікування періодонтиту тимчасового зуба.
	B31	Вміти провести механічну обробку кореневих каналів тимчасового і постійного зуба з урахуванням стадії розвитку кореня.
	B32	Вміти провести медикаментозну обробку кореневих каналів тимчасового або постійного зуба у дитини з урахуванням стадії розвитку кореня.
	B33	Вміти проводити тимчасову obturaцію кореневого каналу гідроксид кальцій вмісними препаратами при лікуванні постійних зубів у дітей.
	B34	Вміти вибирати матеріал для кореневої пломби в тимчасовому або постійному зубі у дитини з урахуванням стадії розвитку кореня.
	B35	Вміти запломбувати кореневі канали в тимчасовому та постійному зубі у дитини з урахуванням стадії розвитку кореня.
Практичні навички (ПН)	ПН1	Записати зубну формулу дітей різного віку із зазначенням термінів закладки, мінералізації, прорізування і формування тимчасових та постійних зубів
	ПН2	Провести діагностичне використання барвників
	ПН3	Провести імпрегнацію розчином срібла твердих тканин тимчасових зубів
	ПН4	Провести шліфування та полірування пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів
	ПН5	Здійснити вибір пломбувальних матеріалів в залежності від перебігу каріозного процесу та локалізації каріозної порожнини
	ПН6	Провести накладання одонтотропної пасти при гострому глибокому карієсі
	ПН7	Провести аналіз помилок на різних етапах лікування карієсу: від постановки діагнозу до фінішної обробки пломби
	ПН8	Провести накладання та видалення тимчасових пломб та герметичних пов'язок при лікуванні карієсу та його ускладнень
	ПН9	Призначити ремінералізуючу терапію при некаріозних ураженнях (гіпоплазія, флюороз)
	ПН10	Поставити діагноз за даними клінічного огляду та рентгенологічного дослідження
	ПН11	Описати прицільний рентгенологічний знімок та ортопантограму

ПН12	ПН12	Обґрунтувати вибір методу лікування пульпітів в тимчасових та постійних зубах у дітей в залежності від форми пульпіту та етапу розвитку зуба
	ПН13	Провести ампутацію пульпи тимчасових зубів (девітальний метод)
	ПН14	Провести екстирпацію пульпи тимчасових зубів (девітальний метод)
	ПН15	Провести накладання одонтотропної пасти при біологічному методі лікування пульпіту (непряме покриття пульпи)
	ПН16	Провести пряме покриття пульпи при вітальній ампутації у дітей
	ПН17	Провести ампутацію пульпи постійних зубів на етапі несформованого кореня (вітальний метод)
	ПН18	Провести екстирпацію пульпи постійних зубів на етапі несформованого кореня (вітальний метод)
	ПН19	Провести ампутацію пульпи постійних зубів на етапі несформованого кореня (девітальний метод)
	ПН20	Провести екстирпацію пульпи постійних зубів на етапі несформованого кореня (девітальний метод)
	ПН21	Провести медикаментозну обробку уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота при гострому герпетичному стоматиті
	ПН22	Виявити клінічні прояви в порожнині рота при гострих інфекційних захворюваннях
	ПН23	Провести забір матеріалу для підтвердження діагнозу – кандидозу порожнини рота
	ПН24	Описати техніку проведення алергологічних проб та зібрати алергологічний анамнез
	ПН25	Описати методику проведення УФО опромінення слизової оболонки порожнини рота при хронічному афтозному стоматиті. Визначити критерії ступеня важкості
	ПН26	Провести розшифровку загального та розгорнутого аналізу крові при різних патологічних станах організму
	ПН27	Виписати рецепт лікарського засобу залежно від форми хейліту
	ПН28	Виписати рецепт лікарських засобів, що використовуються для лікування глоситів у дітей
	ПН29	Провести медикаментозну обробку уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота при гострому герпетичному стоматиті

Вклад РВОК до формування загальних та фахових компетентностей відповідно до Освітньої програми (далі – ОП)

Компетен тності	Код компетентності	Назва компетентності	РВОК (вказати коди)
Загальні компетен тності	ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗН1–ЗН46
	ЗК3	Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.	ЗН1–ЗН46; В1–В35; ПН1–ПН29

	ЗК7	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	ЗН8, ЗН14, ЗН33–ЗН35, ЗН41–ЗН43; В8–В11, В20; ПН7, ПН10–ПН11, ПН26
	ЗК8	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації..	ЗН9, ЗН14, ЗН16–ЗН17; В14, В20, В23; ПН12, ПН21–ПН25
	ЗК9	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	ЗН5–ЗН14, ЗН26–ЗН43; В3–В11, В15–В21, В30; ПН5–ПН12, ПН7
	ЗК11	Здатність працювати в команді.	ЗН15, ЗН17; В22–В23; ПН21–ПН26
Фахові компетенції	СК1	Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.	ЗН1–ЗН13, ЗН33–ЗН35; В1–В2, В8–В11, В15–В17; ПН1, ПН10–ПН12
	СК2	Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень	ЗН8, ЗН33–ЗН35; В8–В11; ПН10–ПН11, ПН26
	СК3	Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.	ЗН5–ЗН9, ЗН16–ЗН17, ЗН33–ЗН35, ЗН44–ЗН46; В1, В8–В11, В14–В17, В23; ПН10–ПН12, ПН21–ПН23, ПН26
	СК5	Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.	ЗН9–ЗН14, ЗН19–ЗН23, ЗН36–ЗН40, ЗН46; В17–В18, В24–В35; ПН5–ПН20
	СК6	Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.	ЗН9, ЗН13, ЗН16; В17, В21; ПН9
	СК7	Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із	ЗН16–ЗН17; В23; ПН24–ПН26

		захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.	
	СК8	Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.	ЗН10–ЗН23; В12–В35; ПН1–ПН29
	СК9	Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.	ЗН5–ЗН14, ЗН19–ЗН46; В15–В35; ПН5–ПН29
	СК12	Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.	ЗН10–ЗН13; В1–В2, В15–В16; ПН1, ПН10–ПН12, ПН22–ПН23
	СК13	Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).	ЗН7–ЗН9, ЗН13; В15–В17; ПН9
	СК14	Спроможність ведення нормативної медичної документації.	В2, В8–В11; ПН10–ПН11, ПН24, ПН27–ПН28
	СК15	Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	ЗН8, ЗН14, ЗН33–ЗН35; В8–В11, В20; ПН7, ПН10–ПН11, ПН26
	СК16	Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.	ЗН13–ЗН14, ЗН46; В14, В17, В21; ПН4, ПН9, ПН12–ПН20

Вклад РВОК до програмних результатів навчання (РН), визначених у ОП			
Код РН	Назва РН	Перелік синдромів та симптомів; захворювань; станів; невідкладних станів; досліджень; медичних маніпуляцій, вказаних у додатках (списках) до ОП за наявності списків.	РВОК (вказати коди)
РН 1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).	Список 1 (синдроми та симптоми) 1. біль у зубах 2. гіперестезія 3. гіперсаливація 4. ксеростомія 5. дисколорит зубів 6. дефекти коронкової частини зуба 7. зміна форми зубів 8. назубні відкладення 9. елементи ураження на шкірі та слизовій оболонці порожнини рота 10. мацерація кутів рота 11. печія слизової оболонки 12. лімфаденопатія 13. запальний інфільтрат тканин щелепно-лицьової ділянки 14. біль у м'яких тканинах щелепно-лицьової ділянки 15. обмеження відкривання роти	ЗН1–ЗН46; В1–В23; ПН1–ПН2, ПН10–ПН12, ПН21–ПН25
РН 2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицьової ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).	Список 5 (лабораторні та інструментальні дослідження): 1. загальний аналіз крові 2. аналіз вмісту глюкози у крові 3. аналіз коагулограми 4. інтерпретація променевої діагностики черепа, зубощелепного апарату, слинних залоз 5. мікробіологічне дослідження (мазки зі СОПР — за показаннями)	ЗН8, ЗН16–ЗН17, ЗН33–ЗН35; В1, В8, В23; ПН10–ПН11, ПН24–ПН26
РН 3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицьової області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).	Список 2 (стоматологічні захворювання) 1. гіпоплазія емалі (системна та місцева) 2. ендемічний флюороз 3. вроджені вади розвитку твердих тканин зубів у дітей 4. карієс та його ускладнення в тимчасових та постійних зубах у дітей 5. травматичні ураження зубів 6. гінгівіт 7. ідіопатичні захворювання пародонта 8. пародонтит 9. алергійні хвороби СОПР 10. аномалії та захворювання язика 11. грибкові ураження СОПР у дітей 12. зміни СОПР при системних захворюваннях 13. зміни СОПР при специфічних хворобах	ЗН8, ЗН33–ЗН35; В8–В11; ПН10–ПН11, ПН26

		14. прояви гострих вірусних та інфекційних захворювань на СОПР (дифтерія, вітряна віспа, кір, інфекційний мононуклеоз, скарлатина) 15. вірусні хвороби СОПР (гострий герпетичний стоматит, рецидивуючий герпетичний стоматит, оперізуючий лишай) 16. самостійні та симптоматичні хейліти, глосити Список 5 (лабораторні та інструментальні дослідження): 1. загальний аналіз крові 2. аналіз вмісту глюкози у крові 3. аналіз коагулограми 4. інтерпретація променевої діагностики черепа, зубощелепного апарату, слинних залоз 5. мікробіологічне дослідження (мазки зі СОПР — за показаннями)	
РН 4	Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).	Список 2.1 (основні стоматологічні захворювання) 1. некаріозні ураження зубів 2. карієс тимчасових та постійних зубів 3. захворювання пульпи тимчасових та постійних зубів 4. періодонтит тимчасових та постійних зубів 5. папіліт 6. гінгівіт 7. пародонтит 8. пародонтоз 9. травматичні ураження 10. аутоінфекційні хвороби СОПР (гострий афтозний стоматит, герпетичні, виразково-некротичні, кандидозні ураження СОПР) 11. вторинні бактеріальні захворювання (дифтерія, туберкульоз, сифіліс, гонорея) 12. прояви імунодефіцитних станів на СОПР (СНІД) 13. алергійні ураження 14. дефекти коронкової частини зубів	ЗН5–ЗН14, ЗН18–ЗН46; В3–В11, В15–В21, В30; ПН5–ПН12, ПН21–ПН23

РН 8	Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	Список 2 (стоматологічні захворювання) 1. гіпоплазія емалі (системна та місцева) 2. ендемічний флюороз 3. вроджені вади розвитку твердих тканин зубів у дітей 4. карієс та його ускладнення в тимчасових та постійних зубах у дітей 5. травматичні ураження зубів 6. гінгівіт 7. ідіопатичні захворювання пародонта 8. пародонтит 9. алергійні хвороби СОПР 10. аномалії та захворювання язика 11. грибкові ураження СОПР у дітей 12. зміни СОПР при системних захворюваннях 13. зміни СОПР при специфічних хворобах 14. прояви гострих вірусних та інфекційних захворювань на СОПР (дифтерія, вітряна віспа, кір, інфекційний мононуклеоз, скарлатина) 15. вірусні хвороби СОПР (гострий герпетичний стоматит, рецидивуючий герпетичний стоматит, оперізуючий лишай) 16. самостійні та симптоматичні хейліти, глосити	ЗН9–ЗН14, ЗН16, ЗН19–ЗН23, ЗН36–ЗН40, ЗН44–ЗН46; В17–В18, В24–В35; ПН5–ПН20
РН 9	Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	Список 2 (стоматологічні захворювання) 1. гіпоплазія емалі (системна та місцева) 2. ендемічний флюороз 3. вроджені вади розвитку твердих тканин зубів у дітей 4. карієс та його ускладнення в тимчасових та постійних зубах у дітей 5. травматичні ураження зубів 6. гінгівіт 7. ідіопатичні захворювання пародонта 8. пародонтит 9. алергійні хвороби СОПР 10. аномалії та захворювання язика 11. грибкові ураження СОПР у дітей 12. зміни СОПР при системних захворюваннях	ЗН9, ЗН16; В17; ПН12

		13. зміни СОПР при специфічних хворобах 14. прояви гострих вірусних та інфекційних захворювань на СОПР (дифтерія, вітряна віспа, кір, інфекційний моновірус, скарлатина) 15. вірусні хвороби СОПР (гострий герпетичний стоматит, рецидивуючий герпетичний стоматит, оперізуєчий лишай) 16. самостійні та симптоматичні хейліти, глосити	
РН 10	Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	Список 3 Фізіологічні стани та соматичні захворювання, що потребують особливої тактики ведення пацієнта 1. бронхіальна астма 2. цукровий діабет 3. анемії 4. гемофілія 5. лейкемії 6. тромбоцитопенічна пурпура 7. епілепсія 8. ВІЛ-інфекція /СНІД 9. вірусні гепатити	ЗН16–ЗН17; В1, В23; ПН24–ПН26
РН 11	Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).	Список 2.1 (основні стоматологічні захворювання) 1. некаріозні ураження зубів 2. карієс тимчасових та постійних зубів 3. захворювання пульпи тимчасових та постійних зубів 4. періодонтит тимчасових та постійних зубів 5. папіліт 6. гінгівіт 7. пародонтит 8. пародонтоз 9. травматичні ураження 10. аутоінфекційні хвороби СОПР (гострий афтозний стоматит, герпетичні, виразково-некротичні, кандидозні ураження СОПР) 11. вторинні бактеріальні захворювання (дифтерія, туберкульоз, сифіліс, гонорея) 12. прояви імунodefіцитних станів на СОПР (СНІД) 13. алергічні ураження 14. дефекти коронкової частини зубів	ЗН9–ЗН14, ЗН19–ЗН46; В17–В18, В24–В35; ПН3–ПН29

РН 14	Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.	-	ЗН14, ЗН33– ЗН35; В20; ПН7, ПН26
РН 15	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.	-	ЗН5–ЗН6, ЗН9; В15, В17
РН 21	Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).	Список 6 (медичні маніпуляції) 1. вимірювати артеріальний тиск 2. здійснювати тимчасову зупинку зовнішньої кровотечі 3. виконувати штучне дихання 4. виконувати непрямий масаж серця	ЗН17; В23
РН 22	Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).	Список 7 (стоматологічні маніпуляції) 1. ампутація пульпи тимчасових та постійних зубів 2. екстирпація пульпи тимчасових та постійних зубів 3. електроодонтодіагностика 4. діагностичне використання барвників 5. місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами (аплікаційне, інфільтраційне, провідникове) 6. видалення зубних нашарувань 7. проведення професійної гігієни порожнини рота 8. визначення кислотостійкості емалі зубів (ТЕР, КОШРЕ, СКТ-тест) 9. герметизація фісур 10. глибоке фторування твердих тканин тимчасових зубів 11. пломбування каріозних порожнин тимчасових та постійних зубів різними пломбувальними матеріалами 12. шліфування та полірування пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів 13. пряме і непряме покриття пульпи	ЗН5– ЗН46; В1–В35; ПН1– ПН29

	14. препарування та очищення кореневих каналів тимчасових та постійних зубів 15. obturaція кореневих каналів тимчасових та постійних зубів різними матеріалами 16. накладання та видалення тимчасових пломб і герметичних пов'язок при лікуванні карієсу, пульпіту, періодонтиту 17. накладання кофердаму 18. використання засобів локальної дії при лікуванні захворювань пародонта та СОПР 19. медикаментозна обробка уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота та пародонта
--	---

Структура робочої навчальної програми практики

Структура освітнього компонента	Кредитів ЄКТС	Кількість годин			
		Всього	Аудиторних		Самостійна робота
			Лекцій	Практичні/лабораторні/семінарські заняття	
Всього	1,5	45	-	-	45

Самостійна робота (СР)		
№ п/п	Вид самостійної роботи	Відсоток кількості годин, відведених на СР
1	Теоретична підготовка (опрацювання теоретичного матеріалу, робота з навчальною літературою, методичними рекомендаціями тощо)	20%
2	Опрацювання практичних навичок та підготовка щоденника практики	30%
3	Курація хворих	30%
4	Інтерпретація даних лабораторних та інструментальних методів дослідження	10%
5	Підготовка до підсумкового контролю	10%

Перелік вмінь та практичних навичок

№ з/п	Вміння та практичні навички	Кількість навичок
1	Кількість відпрацьованих днів	15
2	Прийнято пацієнтів (всього)	70
	I	50
	II	20
3	Лікування неускладненого карієсу (в тому числі ремінералізація емалі та некаріозні захворювання твердих тканин)	35
4	Лікування пульпіту (всього)	15
	Біологічний	2
	Екстирпація	3

	Ампутація	8
	Вітальним методом	2
5	Лікування періодонтиту (всього) кількість зубів у одного хворого	5
	Хронічного	
	Гострого	
	Загострення хронічного	
6	Пломбування кореневих каналів (всього)	20
	Пастами	
	Іншими матеріалами	
7	Запломбовано зубів (всього)	45
	з них цементами	22
	склоіномерами	10
	композитами:	12
	Світлового твердіння	2
	Хімічного твердіння	10
8	Лікування захворювань СОПР	5
9	Лікування захворювань пародонта	3
10	Проведення ЕОД	3
11	Герметизація фісур зубів	5
12	Призначення фізіотерапевтичних методів лікування	12
13	Гігієнічне навчання та виховання	50
14	Санітарно-просвітницька робота:	
15	Лекції	1
16	Бесіди	3
17	Випуск санітарного бюлетеню	1
18	Реферат	1

**Список синдромів та симптомів, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. біль у зубах
2. гіперестезія
3. гіперсалівація
4. ксеростомія
5. дисколорит зубів
6. дефекти коронкової частини зуба
7. зміна форми зубів
8. назубні відкладення
9. елементи ураження на шкірі та слизовій оболонці порожнини рота
10. мацерація кутів рота
11. печія слизової оболонки
12. лімфаденопатія
13. запальний інфільтрат тканин щелепно-лицьової ділянки
14. біль у м'яких тканинах щелепно-лицьової ділянки
15. обмеження відкривання роту

**Список стоматологічних захворювань, які опрацьовуються під час
практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

Стоматологія дитячого віку:

А) Патологія зубів:

35. гіпоплазія емалі (системна та місцева)
36. ендемічний флюороз
37. вроджені вади розвитку твердих тканин зубів у дітей
38. карієс та його ускладнення в тимчасових та постійних зубах у дітей
39. травматичні ураження зубів

Б) Патологія пародонта:

40. гінгівіт
41. ідіопатичні захворювання пародонта
42. пародонтит

В) Патологія слизової оболонки порожнини рота (СОПР):

43. алергійні хвороби СОПР
44. аномалії та захворювання язика
45. грибкові ураження СОПР у дітей
46. зміни СОПР при системних захворюваннях
47. зміни СОПР при специфічних хворобах
48. прояви гострих вірусних та інфекційних захворювань на СОПР (дифтерія, вітряна віспа, кір, інфекційний мононуклеоз, скарлатина)
49. вірусні хвороби СОПР (гострий герпетичний стоматит, рецидивуючий герпетичний стоматит, оперізуючий лишай)
50. самостійні та симптоматичні хейліти, глосити

Г) Запальні захворювання щелепно-лицьової ділянки:

51. періостит
52. остеомієліт щелеп
53. захворювання скронево-нижньощелепного суглоба
54. захворювання слинних залоз
55. лімфаденіт
56. неодонтогенні запальні процеси м'яких тканин (фурункул, карбункул, бешиха)
57. специфічні запальні процеси (туберкульоз, сифіліс, актиномікоз)
58. флегмони та абсцеси

Д) Травми щелепно-лицьової ділянки:

59. пошкодження м'яких тканин (рани, опіки), зубів, щелеп, лицевих кісток, СНЩС

Е) Пухлини та пухлиноподібні утвори щелепно-лицьової ділянки:

60. доброякісні пухлини та пухлиноподібні новоутворення м'яких тканин та кісток обличчя

61. злоякісні пухлини м'яких тканин та кісток обличчя

Ж) Вроджені вади розвитку обличчя:

62. незрощення верхньої губи, альвеолярного відростка, твердого та м'якого піднебіння (ізолювані та наскрізні)

63. аномалії прикріплення м'яких тканин порожнини рота (вуздечок губ, язика, мілке переддвер'я порожнини рота)

64. вроджені синдроми

З) Захворювання СНЩС, анкілоз

**Список фізіологічних станів та соматичних захворювань, що потребують
особливої тактики ведення пацієнта, які опрацьовуються під час
практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. бронхіальна астма
2. цукровий діабет
3. анемії
4. гемофілія
5. лейкемії
6. тромбоцитопенічна пурпура
7. епілепсія
8. ВІЛ-інфекція /СНІД
9. вірусні гепатити

**Список невідкладних станів, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. непритомність
2. зовнішня кровотеча
3. судоми
4. набряк Квінке
5. набряк гортані
6. гостра дихальна недостатність

**Список лабораторних та інструментальних досліджень, які
опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. загальний аналіз крові
2. аналіз вмісту глюкози у крові
3. аналіз коагулограми
4. інтерпретація променевої діагностики черепа, зубощелепного апарату, слинних залоз
5. мікробіологічне дослідження

**Список медичних маніпуляцій, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. вимірювати артеріальний тиск
2. здійснювати тимчасову зупинку зовнішньої кровотечі
3. виконувати штучне дихання
4. виконувати непрямий масаж серця

**Список стоматологічних маніпуляцій, які опрацьовуються під час
практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. ампутація пульпи тимчасових та постійних зубів
2. екстирпація пульпи тимчасових та постійних зубів
3. електроодонтодіагностика
4. діагностичне використання барвників
5. місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами (аплікаційне, інфільтраційне, провідникове)
6. видалення зубних нашарувань
7. проведення професійної гігієни порожнини рота
8. визначення кислотостійкості емалі зубів (ТЕР, КОШРЕ, СКТ-тест)
9. герметизація фісур
10. глибоке фторування твердих тканин тимчасових зубів
11. пломбування каріозних порожнин тимчасових та постійних зубів різними пломбувальними матеріалами

12. шліфування та полірування пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів
13. пряме і непряме покриття пульпи
14. препарування та очищення корневих каналів тимчасових та постійних зубів
15. obturaція корневих каналів тимчасових та постійних зубів різними матеріалами
16. накладання та видалення тимчасових пломб і герметичних пов'язок при лікуванні карієсу, пульпіту, періодонтиту
17. накладання кофердаму
18. використання засобів локальної дії при лікуванні захворювань пародонта та СОПР
19. медикаментозна обробка уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота та пародонта

Методи навчання

Традиційні методи навчання: словесні, наочні, практичні.

Словесні: розповідь-пояснення, бесіда, лекція тощо.

Наочні: демонстрація тематичного пацієнта та практичних навичок у місцях проходження практики, демонстрація амбулаторних карток хворих тощо. Обговорення ситуаційних задач, клінічних випадків, амбулаторних карток, карток вакцинопрофілактики дітей тощо.

Практичні методи: збір анамнезу, проведення фізикального обстеження хворого, оцінка результатів клінічних обстежень, складання плану обстеження хворих та плану лікування, диспансерного нагляду. Інтерпретація результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження.

Видами навчання виробничої лікарської практики є: практично-орієнтовані навички, універсальні алгоритми проведення СЛР, симуляційні (клінічні) випадки тощо.

На практичних заняттях передбачається:

1. алгоритм обстеження, діагностики та тактики інтерпретації тематичного хворого;
2. демонстрування практичних навичок;
3. відпрацювання удосконаленого алгоритму ситуаційних задач з невідкладної медичної допомоги тематичного пацієнта;
4. аналіз та інтерпретація отриманих анамнестичних, клініко-лабораторних, біохімічних, а також додаткових інструментальних результатів обстежень;
5. виконання медичних маніпуляцій та критерій параметрів симуляційної медичної ситуації.

Перелік питань, вмінь та практичних навичок до підсумкового контролю (захисту практики)

Система оцінювання
Підсумковий контроль (захист практики) Виробнича (навчальна) практика завершується Захистом практики. Оцінка за виробничу (лікарську) практику є сумарною оцінкою, що складається з чотирьох частин: - введення щоденника практики; - оцінювання рівня теоретичної підготовки (співбесіда з викладачем) (як правило три запитання);

- оцінювання рівня практичної підготовки (демонстрація навиків на стандартизованих пацієнтів/манекені/муляжі/реальному пацієнті) (як правило три навички); - інтерпретація даних лабораторних та інструментальних методів дослідження (як правило три дослідження). До захисту практики теоретичної та практичної частини захисту практики допускаються здобувачі освіти, які не мають пропущених або відпрацювали всі пропущені дні практики та мають підписаний щоденник практики. Щоденник є основним документом проходження здобувачем освіти виробничої практики. Студенти зобов'язані за період практики кожен день записувати у щоденник все, що зроблено під час проходження практики. Записи в щоденнику завіряє керівник практики від бази практики та керівник практики від Університету. У щоденника розміщується цифровий звіт про виконані за час практики навички. У щоденнику проставляється підпис керівника практики від Університету, підпис керівника закладу охорони здоров'я та печатка закладу охорони здоров'я.				
Регламент проведення та критерії оцінювання захисту практики				
№ п/п	Складова (вид роботи)	Дескриптор	Балів	Всього
1	введення щоденника практики	Щоденник повністю заповнений відповідно до вимог. Матеріал викладений структуровано.	20	20
		Інформація вказана у щоденнику має неточності.	10	10
		Інформація вказана у щоденнику має значні неточності.	0	0
2	оцінювання рівня теоретичної підготовки (співбесіда з викладачем)	Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом і термінологією. Правильно та змістовно висловлює свої думки, дає вичерпні точні відповіді на поставлені запитання	10	30
		Здобувач освіти має ґрунтовні знання, але допускає неточності, окремі помилки у формулюванні відповідей. Не може викласти думку, але на запитання з підказками відповідає правильно.	5	15
		Здобувач освіти має прогалини в знаннях. Замість чіткого змістовного визначення пояснює матеріал на побутовому рівні. Не наводить приклади.	0	0
3	оцінювання рівня практичної підготовки (демонстрація навиків на стандартизованому пацієнті/манекені/муляжі/ реальному пацієнті)	Здобувач освіти правильно виконав практичну навичку відповідно до алгоритму	30	90
		Здобувач освіти під час виконання практичної навички допускає неточності	15	45
		Здобувач освіти під час виконання практичної навички допускає значні та критичні помилки.	0	0
4	інтерпретація даних лабораторних та інструментальних методів дослідження	Здобувач освіти вірно час інтерпретує лабораторні або інструментальні дослідження	20	60
		Під час інтерпретації лабораторних або інструментальних досліджень допускає неточності.	10	30
		Під час інтерпретації лабораторних або інструментальних досліджень допускає значні та критичні помилки.	0	0
У відомості обліку успішності проставляються набрані здобувачем освіти бали за 200-бальною шкалою та оцінка в системі ECTS, загальна кількість годин за практику. А, В, С, D, Е виставляється здобувачу освіти, який не має пропущених та невідпрацьованих днів практик. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин, кредитів та оцінкою за практику за шкалою ECTS. В відомість викладач вносить оцінку у день складання заліку. Fx* - виставляється здобувачу освіти якщо: - кількість «нб» (з неповажної причини) НЕ перевищує 50% від загальної кількості годин практики; - Якщо здобувач освіти під час захисту практики не набрав 120 балів. F** - виставляється здобувачу освіти якщо: - кількість «нб» (з неповажної причини) 50% та більше від загальної кількості годин практики; - якщо здобувач освіти тричі не склав підсумковий контроль. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин (кредитів), набраних балів.				
Система оцінювання / Grading system				
Бали за шкалою Університету / University grading scale	Оцінка ECTS / ECTS grade	Дескриптор / Descriptor	Зарахування кредитів / Awarding of credits	
180 - 200	A	Відмінно / Excellent	Зараховано / Passed	
170 - 179	B	Дуже добре / Very Good		
160 - 169	C	Добре / Good		
141 - 159	D	Задовільно / Satisfactory		
120 - 140	E	Достатньо / Sufficiently		
100 - 119	Fx	Незадовільно - з можливістю повторного складання підсумкового контролю / Unsatisfactory with possible re-passing of final assessment	Не зараховано / Failed	

1 - 99		F	Незадовільно - з обов'язковим повторним вивченням дисципліни / Unsatisfactory with the mandatory repeated study of discipline	
Методичне забезпечення				
1	Амбулаторні картки пацієнтів, набори клінічних методів дослідження, тестові завдання, ситуаційні задачі, список практичних навичок;			
2	Питання до заліку, клінічних ситуаційних задач, список практичних навичок, набори клінічних методів дослідження.			
3	Накази МОЗ України			
4	Навчально-методичні посібники та підручники відповідно до списку рекомендованої літератури.			
Інформаційні ресурси				
Основна література		1) Хоменко Л. О., Чайковський Ю. Б., Смоляр Н. І., Савичук О. В., Остапко О. І., Біденко Н. В., та ін. Терапевтична стоматологія дитячого віку. Карієс зубів та його ускладнення: Підручник для студентів ВМНЗ III-IV рівнів акредитації стоматологічних факультетів, інтернів і стоматологів. Т.1. Київ: Книга-плюс; 2016. – 432 с.		
Допоміжна література		1) Клінічна фармакологія та фармакотерапія в стоматології: Навч. посіб. для мед. ун-тів, інст., акад./ І.П. Мазур, М.В. Хайтович, Л.І. Голопиho. — К., 2019. (друге видання). — 376 с. ISBN978-617-505-762-9. 2) Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології. Навчальний посібник / за ред. проф. Л. О. Хоменко; Київ: «Книга-плюс», 2021. – 310 с. 3) Смоляр Н. І., Гуменюк О. М., Кравець Т. П., Безушко Е. В., Гуменюк В. В., Єфремова О. В. Профілактика стоматологічних захворювань: навч. посібник. – Львів : «Магнолія 2006», 2022. – 368 с.		
Інформаційні ресурси		https://onlinelibrary.wiley.com/journal/13652591 http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1600-0714 https://library.gov.ua/ http://www.nbuv.gov.ua/ https://www.omicsonline.org/journal-dental-pathology-medicine.php http://www.jomfp.in/		